

PASTABŲ DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PSICHOLOGŲ PRAKTINĖS VEIKLOS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-762“ PROJEKTO

DERINIMO LENTELĖ

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas	Pasiūlymo turinys	Pasiūlymo vertinimas
1.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Be to, atsižvelgiant į tai, kad Vyriausybė iš esmės pritaria įstatymo projektui, Nutarimo projekte Vyriausybė turi pateikti savo poziciją (viziją), kaip turėtų būti įgyvendinamas įstatymas, t. y. kokia institucija formuos psichologų veiklos politiką ir kas vykdys šios veiklos priežiūrą, atitinkamai ir nagrinės prašymus bei priims sprendimus dėl psichologo pažymėjimo išdavimo. Matytume galimybę tokia institucija siūlyti paskirti Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybą (toliau – VASPVT). Toks siūlymas teikiamas dėl toliau nurodytų priežasčių. Kaip nurodoma VASPVT tinklapyje, „esminis medicinos psichologo ir psichologo skirtumas yra tas, kad medicinos psichologas yra asmens sveikatos priežiūros specialistas, savo paslaugas galintis teikti tik įstaigoje, turinčioje įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją, o psichologui šie	Atsižvelgta iš dalies. Psichologų praktinės veiklos įstatymo projekto (toliau – projektas) 2 straipsnio 7 dalyje numatyta, kad Psichologų registras – valstybės registras, kuriame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka reikiamus duomenis turi teikti psichologo praktinė veikla užsiimti ketinantys ir ją užsiimantys asmenys. Psichologų registro nuostatus tvirtina ir šio registro valdytoją ir tvarkytoją skiria Lietuvos Respublikos Vyriausybė. LRV nutarimo projekto 4 punktas pakoreguotas ir papildytas siūlymu projekte nurodyti, kad psichologų praktinės veiklos priežiūrą vykdo ir priežiūros vykdymo tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija. Tik priėmus įstatymą, kai bus aiškios priežiūros institucijos veiklos apimtys, bus galima nuspręsti, kuriai institucijai bus deleguojamos Psichologų praktinės veiklos įstatyme numatytos funkcijos. Psichologų registravimas registre pats savaime nėra tik techninis procesas, kurį vykdyti galėtų bet kuri institucija, turinti patirties tvarkant jai pavestus tvarkyti registrus. Tai nėra mechaninis dar vienos grupės specialistų registravimas. Psichologų įrašymas į registrą susijęs su teise užsiimti psichologo praktine veikla. Asmuo, tik užsiregistravęs Psichologų registre, įgytą teisę praktikuoti, o asmens išbraukimas iš registro reikštų tokios teisės netekimą. Taigi psichologų registro steigimas bei psichologų registravimas jame būtų esminė psichologų teisės verstis praktine veikla įgyvendinimo sąlygų. Toks įrašymo į registrą procesas prilygintinas licencijos išdavimui, o tai rodo, kad profesija tampa reglamentuojama. Reglamentuojamai profesijai reguliuoti turi būti paskirta kompetentinga institucija, kuri, be kita ko, turės vykdyti ir užsienyje įgytos psichologo profesinės kvalifikacijos pripažinimą. Valstybinei akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybai prie Sveikatos apsaugos

	reikalavimai netaikomi“. Be to, įstatymo projektu būtų nustatyti kvalifikacijos ir kitokie reikalavimai psichologams, taigi atskirtis tarp šių psichologų dar labiau sumažėtų. Svarbu pažymėti ir tai, kad būtent ši institucija šiuo metu atlieka sveikatos priežiūroje dalyvaujančių specialistų licencijavimą, įskaitant papildomos ir alternatyvios sveikatos priežiūros specialistus. Taip pat svarbu ir tai, jog nekokybiškai suteikta psichologo paslauga (kaip nurodoma ir Nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti psichologo profesija, proporcingumo vertinime - „Teikiant nekvalifikuotas paslaugas, neturint reikiamo išsilavinimo ir žinių, paslaugas gaunantis asmuo patiria ne tik finansinių nuostolių, bet tam tikrais atvejais galimai padaroma žala jo psichikos ir/ar emocinei sveikatai“, bei dėl ko ir buvo parengtas įstatymo projektas) gali turėti rimtų pasekmių asmens psichinei sveikatai, o asmens psichinė sveikata pagal Pasaulio sveikatos organizaciją (PSO) yra neatskiriama sveikatos dalis.	ministerijos (toliau – VASPVT) yra paskirta kompetentinga priežiūros institucija tų profesijų, kurių reguliavimas priskirtas Sveikatos apsaugos ministerijos reguliavimo sričiai. T. y. tų profesijų, kurių specialistai yra tiesioginiai Lietuvos sveikatos sistemos dalyviai. Tarp Sveikatos apsaugos ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų profesijų yra ne visi, o tik dalis psichologų – t. y. tik medicinos psichologai. Pažymėtina, kad panaši dalis psichologų – mokyklos psichologų reglamentavimas – yra priskirtas Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos reguliavimo sričiai. Visų psichologų registravimo / licencijavimo perdavimas VASPVT reikštų, kad visų psichologų praktikos reguliavimas perduodamas Sveikatos apsaugos ministerijos reguliavimo sričiai, tai suponuotų išvadą, kad Sveikatos apsaugos ministerija tampa ir šių specialistų rengimo, tobulinimo užsakove bei jai būtų suteikiama teisė nustatyti kitų sričių (ne medicinos) psichologų kompetenciją, nors jie ir nėra sveikatos sistemos darbuotojai. Tokios psichologų veiklos sritys kaip teisės, verslo, organizacinė, konsultavimo, pedagoginė, mokyklos, edukacinė ir kt. psichologija nėra priskirtinos sveikatos priežiūrai, psichologija yra ne sveikatos, o socialiniams mokslams priskirta sritis, todėl jos reguliavimas, kaip ir kitų socialinių mokslų (ekonomikos, politikos mokslų, sociologijos, socialinių mokslų, komunikacijos, informacijos paslaugų ir kt.) sričių reguliavimas tikrai neturi būti priskirtas Sveikatos apsaugos ministerijos reguliavimo sričiai. Asmens sveikatos priežiūra, kaip licencijuojama veikla, jau yra reglamentuojama teisės aktais (Medicinos praktikos įstatymas, Slaugos ir akušerijos praktikos įstatymas, Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymas, Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymas), kurie nustato tiek fizinių asmenų, besiverčiančių asmens sveikatos priežiūros specialisto praktika, kvalifikacinius reikalavimus, teises, pareigas, kompetenciją, atsakomybę, tiek juridiniams asmenims, užsiimantiems asmens sveikatos priežiūra, keliamus reikalavimus. Medicinos psichologų (kaip asmens sveikatos priežiūros specialistų) profesinės kvalifikacijos įgijimo ir tobulinimo sąlygas, teisės verstis asmens sveikatos priežiūros praktika įgijimo, įgyvendinimo ir panaikinimo sąlygas, profesinės kvalifikacijos pripažinimą ir kompetenciją, licencijos išdavimo, galiojimo sustabdymo ir galiojimo panaikinimo reikalavimus jau dabar nustato Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymas, kurio reikalavimai ženkliai skiriasi nuo Psichologų praktinės veiklos įstatymo projekte siūlomų įtvirtinti reikalavimų.